

ՓՈԽՐԱԲՈՒՄԱՆ ՀՈՒՇԱԳԻՐ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԻՏԱԼԻԱՅԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԵՎ ՓՈՔՐ ԵՎ ՄԻՋԻՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Հայաստանի Հանրապետության Կառավարությունը եւ Իտալիայի Հանրապետության Կառավարությունը, այսուհետ՝ Կողմեր,
ցանկանալով հետագայում ամրապնդել եւ զարգացնել տնտեսական համագործակցությունը փոքր եւ միջին ձեռնարկություններին աջակցելու եւ դրանք զարգացնելու միջոցով,
հիմք ընդունելով հավասարության եւ փոխադարձ շահերի պաշտպանության սկզբունքները,
վստահ լինելով, որ այս համագործակցությունը լայն հնարավորություններ կընձեռնի ինչպես արդյունաբերության զարգացման, այնպես էլ Հայաստանի եւ Իտալիայի միջեւ կապերի ակտիվացման համար,
կարելորելով փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների սոցիալ-տնտեսական դերը երկու երկրների տնտեսության մեջ,
ընդունելով երկու երկրներում փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ոլորտի զարգացմանն ուղղված համագործակցության նկատմամբ փոխադարձ հետաքրքրությունը՝ հիմնված ձեռնարկություններ ստեղծելու եւ նրանց աջակցելու հարցերում լավագույն փորձի վրա,
նպատակ ունենալով ընդլայնել երկու երկրների միջեւ արդյունաբերության ոլորտում համագործակցության շրջանակները եւ փոքր ու միջին ձեռնարկությունների ստեղծման, ամրապնդման եւ նրանցում նորարարությունների ներդրման միջոցով զարգացնել մասնավոր հատվածը,
համաձայնեցին հետեւյալի մասին.

ՀՈՂՎԱԾ 1
Փոխըմբռնման հուշագրի սկզբունքները

Կողմերն առաջնորդվում են հետեւյալ հիմնարար սկզբունքներով.
- անվերապահորեն ղեկավարվել երկու Կողմերի երկրների օրենքներով եւ այլ իրավական ակտերով.
- փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ոլորտի աջակցմանն ու զարգացմանն ուղղված քաղաքականության մշակման գործում յուրաքանչյուր Կողմի լիարժեք անկախություն.
- հասնել երկկողմ համագործակցության տարբեր ձեւերի արդյունաբերության, առեւտրի եւ տնտեսության, գիտության, ներդրումների եւ այլ ոլորտներում՝ իրավահավասարության, գործընկերության եւ փոխշահավետության հիման վրա:

ՀՈՂՎԱԾ 2
Փոխըմբռնման հուշագրի նպատակները

Կողմերը համաձայնեցին հետեւյալ նպատակների վերաբերյալ.
1. Կողմերի միջեւ հարաբերությունների եւ համագործակցության ամրապնդում "նոու-հաու"-ի փոխանակման համար՝ փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ոլորտի քաղաքականությունը զարգացնելու նպատակով.
2. փոքր եւ միջին ձեռնարկություններին աջակցող կազմակերպությունների միջեւ համագործակցության ամրապնդում.
3. ծրագրերի, մեխանիզմների եւ մեթոդների մշակում նոր ձեռնարկությունների ստեղծման եւ արդեն գոյություն ունեցող ձեռնարկությունների զարգացման/ամրապնդման համար.
4. ձեռնարկությունների տեխնոլոգիական եւ կառուցվածքային բարելավման նպատակով միջազգային չափանիշներին համապատասխանող հնարավոր գործողությունների

եւ մեխանիզմների մշակում.

5. առանձին աշխարհագրական տարածքներում եւ/կամ գործունեության ոլորտներում ներդնելու նպատակով հատուկ ծրագրերի մշակում.

6. մարդկային ռեսուրսների եւ նրանց մասնագիտական հնարավորությունների եւ հմտությունների բացահայտում եւ զարգացում.

7. փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների զարգացմանը եւ հնարավորությունների կատարելագործմանը ուղղված ֆինանսական հնարավոր աջակցության բացահայտում.

8. Եվրամիության համապատասխան ծրագրերի իրականացման հնարավորությունների բացահայտում՝ ուղղված փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ոլորտի զարգացմանը:

ՅՈՒՐԱԿՐԻ 3

Կողմերի իրավասու մարմինները

Կողմերի իրավասու մարմինները, որոնք պատասխանատու են սույն Հուշագրի իրականացման համար, հետեւյալն են.

հայկական կողմից՝ Հայաստանի Հանրապետության առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարություն,

իտալական կողմից՝ արտադրական գործունեության նախարարություն:

ՅՈՒՐԱԿՐԻ 4

Միջկառավարական հանձնաժողով

Փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների հետ համագործակցության ոլորտում համագործակցության նպատակով Կողմերը կստեղծեն իտալա-հայկական միջկառավարական

հանձնաժողով (այսուհետեւ՝ Հանձնաժողով), որը կգործի սույն Հուշագրի իրականացման համար պատասխանատու մարմինների ստանձնած պարտավորությունների

ներքո:

Հանձնաժողովի համանախագահումը կկատարվի յուրաքանչյուր Կողմից մեկական ներկայացուցչի միջոցով, որը կնշանակվի սույն Հուշագրի իրականացման համար պատասխանատու յուրաքանչյուր մարմնի իրավասության ներքո:

Յուրաքանչյուր երկրից Հանձնաժողովում կընդգրկվեն պետական, մասնավոր կամ կիսապետական կառույցների ներկայացուցիչներ, որոնք կունենան սկսնակ եւ գործող փոքր եւ միջին ձեռնարկություններին աջակցություն ցուցաբերելու փորձ:

Հանձնաժողովում ընդգրկվող անդամների քանակը կսահմանվի երկու համանախագահողների

կողմից՝ ընդունելի ձևով: Հանձնաժողովը կարող է ստեղծել աշխատանքային խմբեր, որոնք պատասխանատու կլինեն առանձին աշխատանքների համար:

Հանձնաժողովը կգործի իր կողմից հաստատված կանոնադրության համաձայն, իսկ նրա նիստերը կգումարվեն հաջորդաբար Իտալիայում եւ Հայաստանում՝ տարեկան մեկ անգամ կամ այլ պարբերականությամբ: Հանձնաժողովը հաշվետու կլինի սույն Հուշագրի իրականացման համար պատասխանատու մարմինների իրավասության շրջանակներում, ինչպես նաեւ կներկայացնի հետագա ժամանակահատվածի աշխատանքային ծրագիր:

Առաջին հաշվետվությունը կներկայացվի, Հանձնաժողովի ստեղծման պահից սկսած, վեց ամսվա ընթացքում:

ՅՈՒՐԱԿՐԻ 5

Միջկառավարական հանձնաժողովի գործունեությունը եւ գործառույթները

Հանձնաժողովը կիրականացնի հետեւյալ գործունեությունը.

1. աշխատանքային ծրագրի մանրամասն մշակում.

2. տնտեսական եւ օրենսդրական փաստարկների, գոյություն ունեցող ծրագրերի վերլուծություն, որոշիչ գործոնների եւ զարգացման հեռանկարների բացահայտում երկու երկրների պետական եւ մասնավոր կառույցներում ընդգրկված կողմերի հետ հանդիպումների եւ սեմինարների միջոցով.

3. տարածաշրջանային եւ ոլորտային գերակայությունների բացահայտում՝ առանձին ծրագրերի հիմնավորված ընտրություն կատարելու նպատակով.

4. երկու երկրներում տեղական մասնագետների ընտրություն եւ նրանց ներգրավում զարգացման ընդհանուր գործընթացի մեջ եւ վերապատրաստման ծրագրերի մշակում/իրականացում սեմինարների, գործնական աշխատանքների, փորձի փոխանակման,

աշխատանքային այցելությունների եւ այլ միջոցառումների միջոցով.

5. զարգացման տեղական ծրագրերի համատեղ մշակման եւ փոքր ու միջին ձեռնարկությունների ստեղծման/ամրապնդման նպատակով համապատասխան անձանցից բաղկացած խմբերի ստեղծում (նպատակային խմբեր).

6. փորձնական ծրագրերի իրականացում՝ նպատակաուղղված.

* գործող ձեռնարկությունների եւ պոտենցիալ գործարարների բացահայտմանը՝ առանձին գործողությունների եւ ոչ վարձու աշխատանքի հիմնավորման միջոցով,

* գործող ձեռնարկություններից եւ պոտենցիալ գործարարներից կազմված ընտրված խմբերի (cluster) համար անհատական աջակցության ծրագրերի մշակմանը եւ իրականացմանը,

* ընկերության հնարավորությունների ստուգմանը եւ ձեռնարկությունների գործունեության տեխնիկական ու կազմակերպական մակարդակի բարելավման համար դասընթացների կազմակերպմանը,

* երկու երկրներում փոքր եւ միջին ձեռնարկությունների ոլորտի համաձայնեցված զարգացմանն ուղղված՝ հայ-իտալական համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծմանը:

Փորձնական ծրագրերը կիրականացվեն հետեւյալ փուլերով՝

* ծրագրի համատեղ մշակում,

* ծրագրի գնահատում եւ դրա տեխնիկական, տնտեսական եւ ֆինանսական հիմնավորման մշակում (բիզնես պլանի կազմում),

* աջակցություն ծրագիրը սկսելու եւ ուսուցում իրականացնելու գործում,

* աջակցություն ֆինանսավորման աղբյուրների հայտնաբերման գործում,

* ծրագրի իրականացման մոնիտորինգ:

7. Իրականացված գործողությունների ու դրանց արդյունքների գնահատում եւ հետագա հնարավոր գործողությունների սահմանում.

8. Արդյունքների ամփոփում:

ՀՈԴՎԱԾ 6

Տարածայնությունների կարգավորում

Կողմերի միջեւ սույն Հուշագրի մեկնաբանման կամ իրականացման հետ կապված որեւէ տարածայնություն կկարգավորվի դիվանագիտական ուղիներով:

ՀՈԴՎԱԾ 7

Փոխըմբռնման հուշագրի ուժի մեջ մտնելը

Սույն Փոխըմբռնման հուշագիրն ուժի մեջ է մտնում Կողմերի ազգային օրենսդրությամբ նախատեսված համապատասխան ընթացակարգերն ավարտելու մասին դիվանագիտական ուղիներով վերջին ծանուցումը ստանալու օրվանից եւ ուժի մեջ կմնա երեք տարի ժամկետով:

Սույն Հուշագրի գործողությունը կդադարի Կողմերից մեկի՝ դադարեցնելու վերաբերյալ իր մտադրության մասին դիվանագիտական ուղիներով մյուս Կողմին ծանուցելու օրվանից վեց ամիս անց:

Սույն Հուշագրում կողմերի փոխադարձ համաձայնությամբ կարող են փոփոխություններ կատարվել, որոնք կձեւակերպվեն առանձին արձանագրություններով: Այդ արձանագրություններն ուժի մեջ կմտնեն սույն Հուշագրի համար նախատեսված ընթացակարգերին համապատասխան եւ կկազմեն սույն Հուշագրի անբաժանելի մասը:

Ի վկայություն վերոշարադրյալի՝ պատշաճ ձեւով լիազորված ներքոստորագրյալ ներկայացուցիչները ստորագրեցին սույն Հուշագիրը:

Կատարված է Հռոմ քաղաքում 2005 թ. հունվարի 27-ին, երկու բևորինակով, յուրաքանչյուրը՝ հայերեն, իտալերեն եւ անգլերեն. բոլոր տեքստերը հավասարազոր են:

Մեկնաբանման ժամանակ առաջացած որեւէ տարաձայնության դեպքում նախապատվությունը կտրվի անգլերեն տեքստին:

Փոխըմբռնման հուշագիրն ուժի մեջ է մտել 2005 թ. դեկտեմբերի 22-ից:

ՀՀԱԳՆՊՏ 2006/ 8(16), ԵՄՊ, 28.12.05, անգլերեն բաժին, հոդ. 9

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

On the cooperation for small and medium-sized enterprises between the Government of the Republic of Armenia and the Government of the Italian Republic

The Government of the Republic of Armenia and the Government of the Italian Republic hereinafter referred to as "the Parties",

WISHING to further strengthen and develop the economic co-operation by supporting and developing small and medium-sized enterprises,

IN RESPECT of the principles of equality and mutual benefit,

CERTAIN that this co-operation will create ample opportunities both for industrial development and for the intensification of contacts between Armenia and Italy,

AWARE of the importance of the social and economic role of small and medium-sized enterprises in the economy of the two countries,

CONFIRMING reciprocal interest in co-operating for the development of small and medium-sized enterprises in the two Countries, based on best practices in the matter of creation of and assistance to enterprises,

AIMING at defining a broader picture of industrial co-operation between the two countries and developing the private sector through the creation, strengthening and innovation of small and medium-sized enterprises.

Have agreed as follows:

Article 1

Principles of the Memorandum of Understanding

The Parties will be bound by the following fundamental principles:

- * strictly be guided by the laws and other legal acts of countries of both Parties,
- * total independence of each of the Parties in the fulfilment of support and development policies for small and medium-sized enterprises,
- * achievement of forms of mutual co-operation in the field of industry, commerce and economy, science, investments and others on the basis of equal rights, partnership and mutual benefit.

Article 2

Objectives of the Memorandum of Understanding

The Parties agree on the following objectives:

1. intensifying relations and co-operation between the Parties for a mutual exchange of know-how aiming at the development of policies for SMEs;
2. strengthening the co-operation between organizations of support to SMEs;
3. defining programs, instruments and methods for the creation of new enterprises and the development/strengthening of those already in

existence;

4. identifying possible actions and instruments aimed at improving technological and organizational innovation of the enterprises and respecting international standards;

5. drafting of special projects of intervention for specific geographical areas and/or sectors of activity;

6. identifying and developing of human resources and their professional capacities and potentials;

7. identifying possible financial supports aimed at the development and the qualification of small and medium-sized enterprises;

8. verifying opportunities from relevant U.E. programs aimed at developing SMEs.

Article 3

Competent Authorities of the Parties

Competent authorities of the Parties in charge of the present Memorandum are:

- for the Armenian side: the Ministry of Trade and Economic Development of the Republic of Armenia,

- for the Italian side: the Ministry of Productive Activities.

Article 4

Intergovernmental Commission

The Parties will create the Italian-Armenian Intergovernmental Commission (hereinafter referred to as Commission) for co-operation with regard to small and medium-sized enterprises, which will operate under responsibilities undertaken by the authorities in charge of the present Memorandum.

The Commission will be co-presided over by one representative of each of the Parties, appointed under responsibilities undertaken by each of the Authorities in charge of the present Memorandum.

Each country will be represented within the Commission by members hailing from public, private or mixed organizations with skills in start-up and assistance to SMEs. The number of members of the Commission will be defined, in a reasonable manner, by the two Co-chairpersons. The Commission may create working groups responsible for specific works.

The Commission will operate according to its adopted charter and its meetings will be held alternatively in Armenia and in Italy once a year or other periodicity. The Commission will be accountable under responsibilities undertaken by the Authorities in charge of the present Memorandum as well as it will represent the working plan for the forthcoming period.

The first report will be submitted within six months starting from the creation of the Commission.

Article 5

Activities and functioning of the Intergovernmental Commission

The Commission will consider the following activities:

1. the detailed definition of the working plan;

2. the analysis of the economic and legislative content, the existing programs, and the identification of the critical factors and the development prospects, through meetings and workshops with parties involved

in public and private organizations of the two Countries;

3. the identification of geographical and sector priorities to obtain a motivated choice of specific projects;

4. the identification of local players in the two Countries to involve in the development of the entire process and the definition/realization of the training programs by means of seminars, workshops, exchanges of experiences, working visits, etc;

5. the creation of groups of privileged interlocutors ("target groups"), with the aim of jointly defining local development projects and the creation/strengthening of small and medium-sized enterprises;

6. the realization of pilot projects aimed at:

- * identifying the existing enterprises and potential entrepreneurs by means of sensitisation activities and self-employment motivation,

- * the development and realisation of personalised assistance programmes for selected groups ("cluster") of existing enterprises and of potential entrepreneurs,

- * the realization of company diagnosis and following courses for technical and organizational improvement of the enterprises,

- * the creation of joint Italian-Armenian enterprises as an instrument for the agreed development of the small and medium-sized enterprises in the two countries.

The pilot projects will be carried out in the following phases:

- * accompaniment in the development of the project,

- * evaluation of the project and preparation of its technical, economic and financial feasibility (business plan),

- * assistance with the start-up and training support of the project,

- * assistance in the identification of financial resources,

- * monitoring the fulfilment of the project.

7. The evaluation of the activities carried out and the results achieved and the definition of possible follow-up actions.

8. Disclosure of the results.

Article 6

Settlement of disputes

Any dispute between the Parties, arising from interpretation or implementation of the present Memorandum, will be settled by diplomatic channels.

Article 7

Entry into force of the Memorandum of Understanding

The present Memorandum enters into force on the date of receipt of the last notification through diplomatic channels on fulfilment of relevant procedures provided by national legislation of the Parties and will remain in force for a period of three years.

The present Memorandum will be terminated after six months of notification of one Party to another through diplomatic channels on its intention to terminate it.

The Parties, by mutual consent, can make an amendment in present Memorandum, which will be legalized by separate Protocols. These Protocols will enter into force in accordance with procedures provided for the present Memorandum and will consist an integral part of this Memorandum.

In witness whereof, the undersigned Representatives, duly authorized thereto, have signed the present Memorandum.

Done in Rome on this 27 day of January 2005 in two originals, each in Armenian, Italian and English languages, all the text being equally authentic. In case of any divergence in interpretation, the English text shall prevail.

The Memorandum of Understanding has entered into force on 22.12.2005.